

Kalata ku Bahibuli Isyakulongosya

Kalata Blasio akamanyigwa ukouti jo jwani aasimbile, looli sya nalooli ukouti aali mwitiki undongosi Blasio aali nu bulagili mfipanga fya Kyala, pakabalilo aka Pauli aasimbaga baakalata baake ku fipanga fya Kyala. Kalata Blasio aasimbiigwe ku Bajuuta bamo aba baali biitiki, leelo baageligwaga ukouleka ulwitiko lwabo kwa Jesu.

Kalata Blasio ikunnangisya Jesu muno ajiiliile ku biitiki boosa. Ikunnangisya ukouti Jesu Mwana gwa Kyala, kangi umwene nkulumba ukukinda abandumi aba aBajuuta baabiimikaga, nkulumba ukubakinda abakunguluka abaa nDwitikano uLukulu, kangi nkulumba ukunkinda na Moose, Blasioaabapeele aBajuuta indagilo sya Kyala. Kangi unsimbi ikuti abakindile abapuuti abaa Bajuuta, paapo akaabombilemo ubutulanongwa, aabuningile ubuumi bwake ukaja ikemo iinunu ilya kubooligwa ilya butulanongwa ubwa bandu boosa na kubabalilo koosa.

Kummaliikisyo mwa kalata Blasio, ikupanga isya biisukulu abaa Bajuuta, aba utupango twabo tulimo nDwitikano uLukulu, muno boosa bammwipuutaga Kyala nu kunsuubila. Po leelo ikubakumbusya abiitiki ukouti boope bikulondigwa ukwendelela ukansuubila Kyala,

kangi basikumbukege isi Jesu aabombaga nu kumanyisya.

Isi silimo mwa kalata uju

Unsimbi ikunangisya ukuti Jesu nkulumba ukubakinda aba Jesu nkulumba ukubakinda abapuuti aba baabombaga mu Ubufwe bwa Jesu butwele ulwitikano ulupya ukukinda ulu Isya kabakasya abiitiki, nu kubajoba abandu abaa ijolo aba Isya kubasoka nu laponio

Kyala ikujoba ukwendela mMwanaake

¹ Ijolo Kyala aajobaga na biisukulu biiitu, kaa kingi ku njila isya luko nu luko, ukwendela mbakunguluka. ² Looli amasiku aga, kifuki na kummaliikisyo, Kyala ikujoba na nuuswe ukwendela mMwanaake,* uju aalinsalile ukuti ingilepo ikilingo ikya tundu toosa. Kangi ukwendela mmyake, Kyala aapelile umpaalanga ni fiisu fyosa. ³ Umwana ujo ikulangala ubusisya ubwa Kyala, nu kumangisya muno Kyala ajiiliile. Ikutulindilila utundu toosa utwa pakius na kumwanya, ukuti twendelelege ukuja bo muno tuiiliile, kwi isyu lyake ilya maka. Jo uju aabeelwisye abandu boosa ukufuma mbutulanongwa bwabo, alinkubusuka kukutuugala kükibafu ikiiliilo ikya Mwene maka goosa, pabujo ubwimikigwa fijo uko kumwanya.

Jesu nkulumba ukubakinda abandumi

* **1:2** 1:2 MMwanaake Bala iisyu Umwana gwa Kyala ku Isyakulingaania.

4 Kyala aalimmbiikile uMwanaake Jesu ukoja nkulumba ukubakinda abandumi, bo ulu aalimpeele ingamu ingulumba ukukinda jila ijaa bandumi. **5** Namanga akajako ugwandumi uju aabuhuliigwe na Kyala amasyu aga aalimmbuulile uMwanaake, ukuti,
“Ugwe uli Mwanangu,

umwisyugu une ngupaapile.”†

Kangi Kyala bo ikujoba ukuti,
“Ngujaga Gwise,

umwene ikujaga Mwanangu,”‡
akaajobilepo isya gwandumi najumo.
6 Kangi Kyala bo ikuntwala uMwanaake ugwa kipanda pakiisu, aatile,
“Abandumi boosa abaa Kyala bammwipu-
utege.”§

7 Isya bandumi aatile,
“Abandumi baake, ikubapela ukuja mbelo,
boope ababombeli baake ikubapela ukuja
ndapi sya mootho.”**

8 Looli ku Mwanaake, umwene ikuti,
“Ugwe gwe Kyala, ikikota kyako ikyu butwa
kikujako bwila na bwila,
uBunyafyale bwako, bukujaga Bunyafyale ubwa
bugolofu.

9 Ugwe ubuganile ubugolofu,
nu kusibenga imbiibi syosa.

Po leelo Kyala, Kyala gwako,

† **1:5** 1:5 Bala kalata gwa Isabuli 2:7. ‡ **1:5** 1:5 Bala kalata gwa 2 Samweli 7:14. § **1:6** 1:6 Bala kalata gwa Ukuukumbuka Ingomeelesyo 32:43, bo muno sisimbiigwe mu njobelio ijaa Kigiliki. * **1:7** 1:7 Bala kalata gwa Isabuli 104:4.

aküpakile amafuta agaa kuja nu lusekelo,
 ukukubiika ukuja nkulumba,
 ukubakinda abanino boosa.”[†]

10 Kangi Kyala ikummbuula uMwanaake ukuti,
 “Ugwe gwe Ntwa, jo ugwe gwapelile ikiisu
 kubwandilo,
 kangi umpaalanga mbombo jaa maboko
 gaako.

11 Ifyo fikwisa kumatika,
 ugwe uliko amasiku goosa.
 Fyosa fikukuuulupa bo umwenda,
12 kwisa kufipindania bo ulwa mwenda,
 fikwisa kwanduka bo umwenda unkuuulu.
 Looli ugwe kuja bo muno ujiliile,
 ifyinja fyako fitikumatika.”[‡]

13 Kyala akammbuulamo ugwandumi najumo
 ukuti,
 “Itugasye kükibafu kyangu ikiliilo,
 ubujo ubwa lwimiko fijo,
 ukufika apa nikubabiikaza abalugu baako
 paasi pa malundi gaako.”[§]

14 Po leelo, abandumi fyo fiki? Mbepo
 itolo, babombeli aba bikutumigwa na Kyala,
 ukubabombela aba Kyala ikubapoka.

2

Ubupoki ubukulumba ubwa Kyala

1 Po leelo isi tuisipiliike, tukindililege ukusikola
 na maka, tulungiisa kusileka nu kusikonga isingi.
2 Namanga indumi iji jaatwaliigwe na bandumi

[†] **1:9** 1:8-9 Bala kalata gwa Isabuli 45:6-7. [‡] **1:12** 1:10-12 Bala
 kalata gwa Isabuli 102:25-27. [§] **1:13** 1:13 Bala kalata gwa
 Isabuli 110:1.

ku biisukulu biitü jaalondigwaga ukukongigwa. Boosa aba baajilekile nü kujikaana ukujikonga, baapeeliigwe ulufundo ukukongana ni mbiibi syabo. ³ Linga syali bo ulo, bule, uswe tubagiile ukupona buleebule ukulongigwa, linga tukubusyokela ubupoki ubukulumba bo ubu? UNtwa Jesu juujo jo aju aalyandile ukubufumusya, bwasisimikisiigwe kumyitü ukuti bwanalooli na aba baalimpiliike. ⁴ Joope Kyala aabasisimikiisyen kubomba ifimanyilo ni fiika fingi, nü kujaba ifikungilwa ifya Mbepo Mwikemo ukukongana nü bwigane bwake.

Jesu aali mundu

⁵ Abandumi bakaja bo aba Kyala ababiiikile ukuja balagili baa kiisu ikipya iki kikwisa. Kyo kiisu iki tukukijoba. ⁶ Looli Kalata uMwikemo ikusisisimikisyen ukuti,

“Gwe Kyala, bule, umundu kandu nki,
apa ugwe kummwinogona fijo?

Nü mwana gwa mundu,
aju ugwe kumpaasya?

⁷ Gwalimmbiiikile ukuja paasi ukukinda
abendumi,
kukabalilo akapimba.

Ugwe gwalimpeele ubasisya nü lwimiko,

⁸ nü kutubiiika utundu toosa paasi pa
malundi gaake.”*

Po aabapelile abandumi ukuja balagili baa tundu toosa, kokutü kakajako aka katikulagiligwa na bandu. Looli akabalilo aka tutikubabona abandumi ukulagila utundu toosa. ⁹ Looli Jesu,

* **2:8** 2:6-8 Bala kalata gwa Isabuli 8:4-6.

umwene uje kabalilo akapimba aabiikiigwe paasi ukukinda abandu, tukummbona bo ali nu basisya nu lwimiko ulukulumba, kungwa jaa kubilwa nu kufwa bwake. Aabombole bo u, ukuti kwi ipyana lya Kyala, abafwile abandu boosa.

¹⁰ Kyala uje aapelile utundu toosa nu kutubiika muno tuijiliile, jo uje aaliikyeliile fijo ukummbiika Jesu ukusita kwagilwa nafimo, ku njila ijaa kubilwa. Aabombole bo u, ukuti, Jesu abingisye abaanaake bingi mbasisya bwake, paapo jo bwandilo bwa buopoki bwa bandu. ¹¹ Umwene Jesu, uje ikubeelewsya abandu ukuya biikemo, pamopeene na aba bikupeligwa ukuya biikemo, boosa ugwisabo ali ju mojwene. Jo nongwa iji Jesu atikuya ni soni ukujoba ukuti baamyabo. ¹² Umwene aatile,

“Gwe Kyala,

angubafumukisya abaamytu ubukulumba bwako.

Bo babungeene, ngwimbaga inyimbo isya kukutuufya.”[†]

¹³ Kangi ikuti, “Anguansubilaga Kyala.”[‡] Kangi ikuti, “Ndi apa, pamopeene na baana aba ambeele Kyala.”[§]

¹⁴ Po leelo abaana abo bali ni mibili igya bundu, ni ilopa ilya bundu. Fyobeene joope Jesu aaliisile nu mbili ni ilopa ilya bundu, ukuti ku bufwe bwake ampyute Seetano, uje ali na maka agaa kutowala ubufwe. ¹⁵ Mbufwe

[†] **2:12** 2:12 Bala kalata gwa Isabuli 22:22. [‡] **2:13** 2:13 Bala kalata gwa Jeesaja 8:17. [§] **2:13** 2:13 Bala kalata gwa Jeesaja 8:18.

bwake Jesu, aababiikile abandu mbwabuke, aba baali mbutumwa ubwa kubutiila ubufwe, mbuumi bwabo boosa. ¹⁶ Isyo sikunangisya pabwelu, ukuti Jesu akaaliisile kkubatuula abandumi, looli kkubatuula abandu, aba bikuti Abulahamu jo gwisabo.* ¹⁷ Fyobeeene syalimmbagiile ukufwana na baamyabo ndi syosa, ukuti aje mpuuti unkulumba,[†] uju ali ni kibabiilisi nu bugolofu nkummbombela Kyala. Kangi nu kusoosya iikemo, ilya kbasokesyamo ubutulanongwa abandu baake. ¹⁸ Paapo umwene aageliigwe nu kubilwa, abagile ukubatuula aba bikugeligwa.

3

Jesu nkulumba ukunkinda Moose

¹ Po leelo, mwe baamyitu mwe biikemo, mwe mubilikiliigwe na Kyala pamopeene na nuswe, mummwinogonege fijo Jesu, untumigwa nu mpuuti unkulumba uju tukummwitika. ² Umwene aali ngolofu ukubomba syosa isi Kyala aalinsungwile ukuti asibombe, bo ulwa Moose. "Moose aali ngolofu ukubalongosya abandu boosa abaa nnyumba jaa Kyala."* ³ Unjenga nyumba ikwimikigwa fijo ukunkinda inyumba ij*i* ajijengile. Bubuubo Jesu abagiisye ukwimikigwa fijo ukunkinda Moose. ⁴ Namanga kkuti nyumba jili nu mundu uju aajijengile, looli Kyala jo uju ikufipela fyosa.

* **2:16** 2:16 Abulahamu Bala ku Isyakulingaania. † **2:17** 2:17 Umpuuti unkulumba Bala iisyu Abapuuti ku Isyakulingaania.

* **3:2** 3:2 Bala kalata gwa Imbalilo 12:7.

⁵ “Moose aali ngolofu ʉkʉbalongosya abandʉ boosa abaa nnyumba jaa Kyala,” bo ʉlwa mbombeli ʉngolofu. ɻmbombo jaake kwalli ko kʉsisimikisyə isi Kyala ikwisa kʉsijoba pitaasi. ⁶ Looli Kilisiti jo Mwana ʉNgolofu, ʉgwa kʉlongosya abandʉ abaa nnyumba jaa Kyala. Na nuuswe tʉli bandʉ baa nnyumba jaake, lingga tukwendelela ʉkwikasya nʉ kwijʉʉla ʉkuumiiilila ndusʉubilo ʉlu tʉli nalo.

ʉkʉtʉusya ʉkwa bandʉ baa Kyala

- ⁷ Po namupilikisyə isi Mbepo Mwikemo ikujoba mwa Kalata ʉMwikemo, ʉkʉti,
“Liilino, lingga mukʉpilika iisyʉ lya Kyala,
⁸ mulingajaga ni ndumbula ingafu,
bo ʉlwa biisʉkʉlʉ biinu.
Akabalilo kala, baakaanile ʉkʉlongosigwa na
niine,
pabujo ʉbwa kʉngela ndʉngalangala.
⁹ Namanga ʉko baaliingelile nʉ kʉmbimā,
baasibwene isi naababombiile kʉ fyinja
amalongo mana.
¹⁰ Kʉnongwa ijo, naabakalaliile,
naatile, ‘Abandʉ aba bikusoba amasikʉ^{goosa,}
abeene bakiigana ʉkʉsikonga injila syangu.’
¹¹ Po ndinkukalala, ndinkulapa,
ndinkʉti, ‘Abandʉ abo batikwisa kwingila
sikʉ,
pabujo bwangu ʉbwa kʉtʉusya.’ ”†

† 3:11 3:7-11 Bala kalata gwa Isabəli 95:7-11.

12 Baamyitu ndwitiko, mujege maaso alingajapo najumo ugwa kuja ni ndumbula imbiibi ijaa kunkana Kyala, na iji jikwipaagula kwa Kyala uMuumi. **13** Looli akabalilo koosa aka mukupilika iisyu ili, “Liilino,” mwa Kalata uMwikemo, ukuti mundu ankasyege unnine, ukuti mulingesyobigwa nu kugomokelako ku butulanongwa, kang'i mulingesajaga ni ndumbula ingafu kwa Kyala. **14** Namanga tul'i nu bulilanisi na Kilisiti, linga tukwijuula ukwitoteka ndwitiko ulu twali nalo, ukufuma kubwandilo mpaka kummaliikisyo. **15** Bo muno Kalata uMwikemo ikuti,

“Liilino, linga mukupilika iisyu lya Kyala,
mulingesajaga ni ndumbula ingafu,
bo ulwa biisukulu biinu.

Akabalilo kala, baakaanile ukulongosigwa na niine.”‡

16 Baali bo baani aba baalipiliike iisyu lya Kyala nu kulaana? Bule, bakaja bo bala boosa aba baalongosiigwe na Moose, ukufuma ku Misili? **17** Kang'i baali bo baani aba baalinkaleesye Kyala ifyinja amalongo mana? Bule, bakaja bo aba baatulile inongwa, nu kufwa ndungalangala? **18** Kang'i baali bo baani aba Kyala aalapile ukuti atikubiitikisa ukwingila pabujo bwake ubwa kutusya? Bule, bakaja bo bala boosa aba baakaanile ukunkonga? **19** Po leelo tumeenye ukuti abandu bala baatoliigwe ukwingila pabujo ubo, kunongwa jaa kusita kummwitika Kyala.

‡ **3:15** 3:15 Bala kalata gwa Isabuli 95:7-8.

4

¹ Po ʉlufingo lwa Kyala lukaali lulipo kʉ bandu, ʉkwingila mbujo bwake ʉbwa kutusya. Po leelo twikeetege ʉkuti najumo alingiisa kutoligwa ʉkwingila mbujo ʉbo. ² Namanga ʉswe tʉpiliike iNdumi iNunu ijaa pabujo bwake ʉbwa kutusya, bo ʉlu baapiliike abiisukulu biiṭu aba baafumile kʉ Misili. Leelo indumi ijo jikaabatʉulile, paapo bakaaliitiike isi aajobile Kyala. ³ Aajobile kʉmyabo aatile,

“Po ndinkukalala, ndinkulapa,
ndinkuti, ‘Abandu abo batikwisa kwingila
siku,

pabujo bwangu ʉbwa kutusya.’”*

Looli ʉswe twe tʉmmwitiike Kyala, jo ʉswe tukwisa kwingila pabujo bwake ʉbwa kutusya. Kyala aajobile bo ʉlo, na paapo ʉbujio ʉbo bwalipo kilingaani, ʉkuufuma bo ikupela ikiisu.

⁴ Namanga Kalata ʉMwikemo ikutubuula isya isiku lya bʉhaano na bubili, pabujo bʉmo apa ikuti, “Pi isiku lya bʉhaano na bubili, Kyala aatuusiisye bo amalile imbombo syake syosa.”†

⁵ Kangi Kyala aajobile inongwa isi isya kutusya mmasyu aga gasimbiigwe apo pamwanya, ʉkuti, “Abandu abo batikwisa kwingila siku,

pabujo bwangu ʉbwa kutusya.”‡

⁶ Abiisukulu biiṭu, na paapo baali baa kwanda ʉkulumbililiga iNdumi iNunu, bakaalingiile pabujo bwake ʉbwa kutusya, kʉnongwa jaa kʉsita kʉntiila Kyala. Jo nongwa ijij

* **4:3** 4:3 Bala kalata gwa Isabuли 95:11. † **4:4** 4:4 Bala kalata gwa ʉbwandilo 2:2. ‡ **4:5** 4:5 Bala kalata gwa Isabuли 95:11.

balipo abandu abangi aba bikwisa kwingila.
⁷ Ukkongana na isyo, Kyala aalibaatiike iisiku ilingi, aatile, "Liilino". Tumeenye bo ulo kunongwa jaa kuti, bo amasiku mingi gakindile, Kyala aajobile kangi isya bujo ubo, aajobile ukwendela ku malafyale Ndaabiti ukuti, "Liilino, linga mukupilika iisyu lya Kyala, mulingajaga ni ndumbula ingafu."§

⁸ Jooswa* lingaaabagiile ukubafikisa abandu bala pabujo ubo ubwa kutusya, Kyala akaabagiile ukulijoba iisiku ilingi ilya kutusya. ⁹ Po leelo kukaali kuli ni isiku ilya pa Sabati,[†] ilya kutusya abandu baa Kyala. ¹⁰ Umundu gwesa uju ikwingila kukutusya kwa Kyala, ikutusya ukubomba imbombo syake, bo ulu Kyala aatuusiise ukubomba imbombo syake pi isiku ilya pa Sabati. ¹¹ Po twijulege ukwingila pabujo ubo ubwa kutusya, ukuti najumo pakati pamiyitu alingatoligwa ukwingila kunongwa jaa kusita kwitika, bo ulu abiisukulu biitu baabomabile.

¹² Namanga iisyu lya Kyala lyumi, kangi lili na maka fijo. Kangi lyagi ukukinda uluubo lolosa lula ulwa bwembe koosakoosa. Bo ulwa luubo uluagi libagiile ukwingila mpaka nkati mfifupa ifya mundu, buhuubo iisyu lya Kyala libagiile ukwingila mpaka nkati mu ndumbula jaa mundu, nu kusimanya inyiinogono

§ **4:7** 4:7 Bala kalata gwa Isabuli 95:7-8. * **4:8** 4:8 Jooswa aali ndongosi gwa Banyaislaili bo afwile Moose. Umweneaabafiki-isye ukwingila nkiisu iki baapeeliigwe na Kyala. Aaliko ku buumi ifyinja fинги bo umalafyale Ndaabiti akaali ukupaapigwa. † **4:9** 4:9 Isabati Bala ku Isyakulingaania.

syake isya nkati. ¹³ Kakajako akandu nakamo aka kabagiile ukwifisa nkyeni mwa Kyala. Kukuti kandu kali pabwelu nkyeni mmyake, uju tukwisa kwinosya isya mbombo syitu nkyeni mmyake.

Jesu jo mpuuti unkulumba

¹⁴ Po tul i n a mpuuti unkulumba fijo, Jesu uMwana gwa Kyala, uju abuukile kuno aliko Kyala juujo. Kunongwa ijo tusikole fijo isi tukusiiitika. ¹⁵ Namanga umpuuti unkulumba gwitu abumeenye uboonywa bwitu boosa. Umwene joope aageliigwe ni ngelo isya luko nu luko, bo ulu uswe tukugeligwa, looli umwene akaatulile inongwa. ¹⁶ Po tusegelele apa kilipo ikikota iky a butwa iky Kyala ugwa ipyana ku bukifu, ukuti atupaakisye, tukabe iipyana lyake pakabalilo akaa butolwe.

5

¹ Kukuti mpuuti unkulumba ikusunguligwa ukufuma mmbandu, ikwima pabujo bwabo ubwa kummbombela Kyala. Ikunsookesya Kyala ifyabupe ni ikemo, ifya kubasookesyapo abandu ubutulanongwa bwabo. ² Abagiile ukubapelela ikisa abanine aba bakasyagania, na aba basobile, paapo umwene joope moonywa. ³ Fyobeene joope ikulondigwa mpaka asoosye iikemo ukwisookesyapo ubutulanongwa bwake umwene. Linga abomible bo ulo, po abagiile ukusoosya iikemo ilya kubasookesyapo ubutulanongwa abandu abangi.* ⁴ Kangi

* ^{5:3} 5:3 Bala kalata gwa Abanyaleebi 16:11-19.

akajako ʉmundʉ ʉjʉ abagiile ʉkwibiika ʉkʉja mpuuti nkʉlʉmba, looli ikʉsʉngʉligwa na Kyala mwene, bo ʉlʉ aasʉngʉliigwe Aaloni.[†]

⁵ Bubʉubo Kilisiti akaalilondiile jʉujo ʉlwimiko ʉlwa kʉja mpuuti ʉnkʉlʉmba, looli aasʉngʉliigwe na Kyala. Namanga ʉmwene Kyala aalimmbʉʉlile aatile,

“Ugwe ʉli Mwanangʉ,

ʉmwisyʉgʉ ʉne ngʉpaapile.”[‡]

⁶ Kangi pabʉngi mwa Kalata ʉMwikemo aatile, “Ugwe ʉli mpuuti ʉgwa bwila na bwila, bo muno aajiiile Melekiseteki.”^{§*}

⁷ Jesu bo ali nkiisʉ muno, aalaataga ʉkwipuuta nʉ kʉlila, paapo aameenyे ʉkʉti Kyala ali na maka agaa kʉmpoka mbʉfwe.[†] Kyala aapiliike ɻnyiipuuto syake, kʉnongwa jaa kʉntiila Kyala kʉ lwijiisyo. ⁸ Na paapo aali Mwana gwa Kyala, aakʉbiilwe, aamanyiile ʉlwijiisyo mu ngʉbilo.

⁹ ɻkwendela mu ngʉbilo ɻsyo, Kyala aalimmbiikile ʉkʉja nsita kwagilwa. Po kʉ njila iji alinkʉja bwandilo bwa bʉpoki ʉbwa bwila na bwila, kʉ bandʉ aba bikuntiila. ¹⁰ Kangi

[†] 5:4 5:4 Aaloni aali gwamyabo gwa Moose. Aali mpuuti ʉnkʉlʉmba ʉgwa kwanda. Bala kalata gwa ɻkusooka 28:1-3.

[‡] 5:5 5:5 Bala kalata gwa Isabʉli 2:7. [§] 5:6 5:6 Bala kalata gwa Isabʉli 110:4. * 5:6 Melekiseteki aali mpuuti ʉnkʉlʉmba ʉjʉ ammwipuutaga Kyala nkaaja akaa Jelusalemu bo Abulahamu mʉumi. Umwene aali mpuuti nkʉlʉmba mwene ʉgwa Kyala, bo Aaloni na baa ndʉjungu lwake baakaali ʉkʉbiikigwa ʉkʉja bapuuti bakʉlʉmba. Abulahamu ammwimikaga fijio Melekiseteki paapo ubupuuti ubakʉlʉmba bwake bwabukindile ʉbwa Aaloni. Inongwa sya Melekiseteki sipangiigwe mwa kalata gwa ɻbwandilo 14:17-20. [†] 5:7 5:7 Bala kalata gwa Matai 26:36-46.

Kyala aalinsüngwile ʉkuja mpuuti ʉnkʉlʉmba, bo muno aajii̥liile Melekiseteki.

Isya kubasoka aba bikuleka ʉkummwitika Kyala

11 Tʉli nasyo nyingi isya kujoba ɻnongwa isi, isya Jesu ʉkuja mpuuti ʉnkʉlʉmba, looli kʉkafu ʉkʉbalinggaania ʉkuati musyaganie, paapo mukaja bengo ʉkusyagania. **12** Akabalilo aka mukʉlondigwa ʉkuja bamanyisi baa biinii̥nu, ngimba mukaali mukʉlonda ʉmundu ʉgwa kʉbamanyisya imanyisyo isya isyu lya Kyala, isya kubwandilo! Umwe muli bo abaana abafyele aba bikʉlonda ʉlukama, fyomma ifindu. **13** Namanga ʉmundu gwesa uju ikonga geene amabeele, mwana mfyele ujʉ akiisibila ʉkusimanya ɻnunu ni mbiibi. **14** Looli abandu abakusi bo aba bikʉlya ifindu ifikafu. Bo aba ku bwisibile, babagiile ʉkusimanya ɻnunu ni mbiibi.

6

1 Po leelo tʉlingamanyisyaga syene imanyisyo isya Kilisiti isya kubwandilo, looli tʉsemege tʉje bakusi ndwitiko. Nalooli tutikʉlondigwa ʉkʉbamanyisya kangi isya kʉleka ʉkʉbomba imbiibi, ni sya kʉmmwitika Kyala! **2** Kangi tʉlingagomokelaga ʉkʉbamanyisya isya koosigwa, isya kubabii̥kapo amaboko abandu, isya kʉsyusigwa abafwe, ni sya bʉlongi ʉbwa bwila na bwila. **3** Kyala linya iiganile, tʉsemege tʉje bakusi ndwitiko.

⁴ Namanga abandu aba balekile ʉkʉmmwitika Kyala, tubagiile ʉkʉbagomosya buleebule? Kubwandilo baamanyisiigwe ʉbwanalooli ʉbwa Kyala, baapeeliigwe iflkungilwa ifya kufuma kumwanya, baali nu buliilanisi mwa Mbepo Mwikemo, ⁵ baalyonjile ʉbenunu ʉbwa isyu lya Kyala, na maka agaa bulongosi ʉbupya ʉbwa Kyala akabalilo aka ikulongosyaga ikiisu ikipya. ⁶ Loli balulekile ʉlwitiko Iwabo! Jikajako ijila najimo ijaa kubagomola ʉkuti bapinduke kang*i*, paapo bikunkomelela pa kikohekano ʉlwa bubili ʉMwana gwa Kyala, nu kumfurtula pabwelu.

⁷ Paapo ʉmfu ugu gukunwa ifula ij*i* jikugutimila, nu kumesya imbeju isi sikumpa ʉndimi ifya kukabamo, gukusajigwa na Kyala. ⁸ Loli ʉmfu ugu gukumesa*y* imiifwa ni seke imbiibi, ugo gukaja ni mbombo najimo. Guli kifuki ʉkugunigwa na Kyala, ʉmmaliikisyo gwake ko kukosigwa mmooto.

⁹ Bakundwe bangu, nalinga mbasimbiile ku masyu amakali, une mmeeny*e* ʉkuti mukubomba imbombo inunu, isi sikusuubiligwa ku bandu aba bapokiigwe. ¹⁰ Namanga Kyala gwa bwanalooli. Atikwibwa imbombo syinu inunu, nu lugano lwinu ulu mulunangiisye ku njila ijaa kubatula abiitiki biiniinu, ʉkwandila kubwandilo mpaka ulu. ¹¹ Ngunyonywa fijo ʉkuti kukuti mundu pakati pamyiinu, iijulege ʉkubomba bo ulo mpaka kummaliikisyo, ʉkuti mwambilile sila syosa isi mukusisubila. ¹² Mulingajaga boolo, loli mukeetelengemo isya bala, aba ʉkwitika nu kuumiilila, bambiliile isi Kyala aafingile ʉkubapa abeene.

Isi Kyala aafingile sya nalooli

13 Ijolo, Kyala bo aafingile kwa Abulahamu, aalapile ku ngamu jaake juujo, paapo akaalipo najumo wuju aali nkulumba ukunkinda umwene. **14** Kyala aatile, “Nalooli ngwisa kukusaja, nu kulubaasya ulujungu lwako.”* **15** Po Abulahamu aaguuliile nu kuumiilila mpaka apa aalyambiliile sila syosa isi Kyala aafingile.

16 Abandu bo bikulapa, bikulapa ku ngamu jaa jula unkulumba ukubakinda abeene. Ukulapa uko kukunangisya ukuti isi sijobiigwe sya nalooli, kukumaliisya ulukaani loosa. **17** Kyala aalondaga ukubanangisya kanunu aba bikwisa kwingilapo ikilingo ikya isi aafingile, ukuti atikwisa kusyandula. Jo nongwa iji aasisimikiisyen ulufingo ulo nu kulapa. **18** Po leelo kuli nu tundu utu tubili, ukufinga kwa Kyala nu kulapa kya Kyala. Uto atikwisa ktwandula siku. Po atukasiisyen fijo, uswe twe tukoleeliile fijo ifi tukufisubila.

19 Ulusubilo lwitu ulo lukukola indumbula syitu bo ulwa ngimu, ukuti silingajugaanikaga na panandi. Loope lukutulongsya ukwendela mwi ibaalika ilya Pabwikemo pa Pabwikemo,[†] ukufika nkyeni mwa Kyala. **20** Jesu atataliilepo ukwingila kunongwa jiitu. Umwene ajile mpuuti unkulumba ugwa bwila na bwila, bo muno aajiiiliile Melekiseteki.

* **6:14** 6:14 Bala kalata gwa Ubwandilo 22:16-17. † **6:19** 6:19 Pabwikemo pa Pabwikemo Bala ku Isyakulingaania.

7

Melekiseteki jo nkulumba ukubakinda abapuuti abangi

¹ Melekiseteki ujo aali jo malafyale gwa kaaja aka baakatigi Salemu, kangi aali mpuuti gwa Kyala uNkulumba. Alinkubusuka kükummwambilila Abulahamu bo ikugomoka ukufuma kʉ bwite, bo abatolile abanyafyale bana, Melekiseteki alinkünsaja. ² Abulahamu joope alinkwega ifya pi ilongo ifya tündʉ toosa ʉtʉ aakabile kʉ bwite, alinkʉmpa Melekiseteki. Ingamu iji kokuti malafyale gwa bugolofu. Kangi bikuti malafyale gwa mu Salemu, kokuti malafyale gwa lʉtengaano.* ³ Melekiseteki ujo, akajako ʉjʉ abameenye abapaapi baake pamo abiisukulu. Akajako ʉjʉ alimeenyе iisiku lyake ilya kupaapigwa pamo ukufwa kwake. Umwene ali bo uMwana gwa Kyala, namanga jo mpuuti ugwa bwila na bwila.

⁴ Po namukeete muno aajiiiliile Melekiseteki ubukulumba. Namanga na ju Abulahamu, umwisukulu gwitu, aalimpeele ifya pi ilongo, ifi aapupile kʉ bwite. ⁵ Indagilo sya Moose sikuti, abapuuti boosa fikuti bafumege ndujungu ulwa Leebi.† Abapuuti abo bambililege ifya pi ilongo ukufuma kʉ Banyaasilaili biinaabo. Bikubomba bo ulo na paapo bakamu baabo, kokuti abandʉ abaa ndujungu lwa Abulahamu.

* **7:2** 7:1-2 Bala kalata gwa Ubwandilo 14:17-20. † **7:5** 7:5 Ndujungu ulwa Leebi ABanyaleebi baali babombeli baa Kyala aba baabombaga mu tempeli. Bala kalata gwa Imbalilo 3:1-13; 18:21.

6 Looli Melekiseteki Blasio, akaali gwa ndujungu lwa Leebi, poope aalyegile ifya pi ilongo ukufuma kwa Abulahamu. Kangi aalinsajile Abulahamu, Blasio aali nu lufingo na Kyala.

7 Nuuswe tumeenye ukuti umundu Blasio ali na maka agaa kusaja, jo nkulumba ukunkinda Blasio ikusajigwa. **8** Abapuuti abaa ndujungu lwa Leebi, aba bikwambilila ifya pi ilongo, bikufwa. Looli Melekiseteki, Blasio aalyambililile ifya pi ilongo ukufuma kwa Abulahamu, ikujobigwa mwa Kalata uMwikemo ukuti muumi mpaka ulu. **9** Kangi ubagile ukuti, joope Leebi juajo, Blasio abaa ndujungu lwake bikwambilila ifya pi ilongo, joope aasoosiisye ifya pi ilongo kwa Melekiseteki, ukwendela ku mwisukulu gwake Abulahamu. **10** Namanga Leebi akaali ukupaapigwa, aali nkinena kya Abulahamu, bo Melekiseteki abuukile kukummwambilila.

Jesu ali bo ulwa Melekiseteki

11 Indagilo sya Moose baapeeliigwe aBanyaaisilaili ukwendela ku bapuuti, kokuti abandu abaa ndujungu ulwa Leebi. Looli ubupuuti ubo bwalyagiilwe. Po aBanyaaisilaili baalondaga umpuuti ujungi, Blasio afwene na Melekiseteki, kangi atikufuma ndujungu ulwa Aaloni. **12** Kangi ubupuuti linga bwandwike, mpaka indagilo syope syanduke.

13 Po Blasio ikujobigwa apa jo Jesu, aali gwa nkikolo ikingi, akaali Nnyaleebi. Akaaliko umundu najumo ugwa nkikolo kyake Blasio ammbombelaga Kyala nkunsookesya iikemo. **14** Namanga abandu bameenye ukuti uNtwa Jesu

aafumile nkikolo ikya Juuta, na Moose bo ikujoba isya bapuuti, akaakijobilepo ikikolo ikyo.

15 Na isi ngujoba liilino sili pabwelu fiijo, namanga aaliisile umpuuti ujungi uju ali bo Melekiseteki. **16** Umwene akaabiikiigwe ukuja mpuuti ku ndagilo, bo ulwa kikolo kya Banyaleebi, looli aabiiikiigwe ukuja mpuuti ku maka agaa buumi bwake, ubu bukabagila ukoonangigwa. **17** Namanga Kalata umwikemo ikuti,

“Ugwe uli mpuuti ugwa bwila na bwila,
bo muno aajiliile Melekiseteki.”‡

18 Ululagilo ulutasi lukukaanigwa, paapo lukaja na maka, kangi lukabagisya nafimo. **19** Namanga indagilo isyo isya Moose sikaatwele ubusita kwagilwa nabumo. Looli liilino kuli nu lusubilo ulununu fiijo, ulu lukututwala kifuki na Kyala. **20** Ukongelapo pali isyo, Kyala akammbiika Jesu ukuja mpuuti kisita kulapa. Aabasungwile aBanyaleebi ukuja bapuuti kisita kulapa, **21** looli isya Jesu aalapile, aalimmbuulile aatile,

“UNtwa Kyala aalapile,
kangi atikwisa kwandula siku isi aalapile,
‘Ugwe uli mpuuti ugwa bwila na bwila.’ ”§
22 Po kuenongwa jaa kulapa uko, Jesu jo mwimilili ugwa lwitikano ulupya,* ulu lo lununu fiijo ukulukinda lula ulwa ijolo.

‡ **7:17** 7:17 Bala kalata gwa Isabuli 110:4. § **7:21** 7:21 Bala kalata gwa Isabuli 110:4. * **7:22** 7:22 Ulwitikano ulupya Bala iisyu Ulwitikano ku Isyakulingaania.

23 Ukwelgana ukung'i ko ukus, ulwa ijolo abapuuti baali bingi, paapo baafwaga. Bakaabagile ukwendelela ni mbombo jaabo. **24** Looli Jesu ikujaga mpuuti bwila na bwila, paapo mwumi bwila na bwila. **25** Po leelo ali na maka agaa kabapoka loosa abandu boosa, aba bikwendela mmyake ukufika kwa Kyala. Namanga umwene mwumi bwila na bwila ikubasuumila akabalilo koosa.

26 Namanga Jesu jo mpuuti unkulumba ujue abagiisye kumyitue, paapo mwikemo, akaja ni mbiibi, kangi nsita kababye. Kangi Kyala aalimpaagwile ku batulanongwa, alinkummwinula ukubuuuka kumwanya. **27** Jesu atikulondigwa ukusoosya iikemo kukuti isiku, bo ulwa bapuuti abaa ijolo. Kangi abeene baasoosyaga iikemo ukusoosyapo ubutulanongwa bwabo, po nu kusoosyapo ubutulanongwa bwa biinaabo. Looli umwene aasoosiisye iikemo kamokeene itolo kaafwene, bo iiningile pa kikohekano. **28** Namanga indagiyo sya Moose syababiikile ukuja bapuuti bakulumba abandu aba baali boonywa. Looli Kyala bo kakindile akabalilo akatali, ukwendela nkulapa kwake, aalimmbiikile uMwanaake ukuja nsita kwagilwa bwila na bwila.

8

Jesu jo mpuuti gwa lwitikano ulupya

1 Kul'i syosa isyo, iikulumba lyo ili. Nalooli tuli nu mpuuti unkulumba ugwa luko ulo, ujue atugeele kukibafu ikiiliilo ikya Kyala umwene maka goosa, pabujo ubwimikigwa fijio uko

kumwanya. ² Uko ikummbombela Kyala Pabujo uBwikemo, nkatì mu heema ijaa bwanalooli, ijì jitendekesiigwe nu Ntwa Kyala juwo, gakaja maboko gaa bandu.

³ Kukuti mpuuti unkulumba ikusunguligwa ukuti ansookesyege Kyala ifyabupe ni ikemo. Buwuubo umpuuti gwitu unkulumba joope mpaka aje na kandu akaa kusoosya. ⁴ Linga Jesu aakaali aliko pakiisu apa, ngali akaja mpuuti na panandi, paapo balipo abandu abangi aba bikusoosya iikemo ukukongana ni ndagilo sysa Moose. ⁵ Abapuuti abo bikummbombela Kyala Pabujo uBwikemo, apa kifwanikisyo itolo, kangi nsyungulu ugwa Pabujo uBwikemo ubwa kumwanya. Fyobeene Moose bo ikwitendekesy ukujenga iheema ijaa kummwipuutilamo Kyala,* Kyala aalinsokile aatile, "Gwijule ukujenga fyosa ukukongana nu lubaatiko ulu naakunangiisye kula ku kyamba Sinai."† ⁶ Looli Jesu aapeeliigwe imbombo inunu fijo, ukukinda ijaa bapuuti abaa ijolo, bo ulwa lwitikano ulupya ulu aabiikile, lununu fijo ukukinda ulukulu, paapo luengiigwe pa lafingo ulununu fijo, ukukinda lula ulwitikano ulukulu.

⁷ Linga ulwitikano ulwa kwanda lukaali na kababye nakamo, angali lukalondigwa ulwitikano ulwa bubili. ⁸ Looli Kyala juwo aalyagile abiisukulu biitu bali ni mbiibi. Kunongwa ijo aababuulile aatile,

* **8:5** 8:5 Iheema ijaa kummwipuutilamo Kyala Bala ku Isyakulingaania. † **8:5** 8:5 Bala kalata gwa Ukuusooka 25:40.

- “Namukeete, akabalilo kikwisa,
 apa ngwisa kubiika ʉlwitikano ʉlupya
 na bandu abaa mu Isilaili na mu Jutai.
- ⁹ ʉlwitikano ʉlo ʉlupya, aalʉtikʉja bo lʉla,
 ʉlu naabiikile na biisukʉlu baabo,
 bo mbakolile amaboko ʉkʉbalongosya,
 ʉkʉsookako kʉ Misili.
- Namanga bakaali bagolofu ʉkʉlukonga
 ʉlwitikano lwangu,
 fyobeeene ngaabapaasiisyे kangi.
- ¹⁰ ʉlu lo lwitikano ʉlupya,
 ʉlu ngwisa kubiika na Banyaisilaili,
 amasikʉ ago bo gafikile.
- Ngwisa kʉsibiika ɻindagilo syangʉ mu ndumbula
 syabo,
 nʉ kʉsisimba mmahala gaabo.
- Une ngwisa kujiga ne Kyala gwabo,
 boope bikwisa kujaga bandu bangu.
- ¹¹ Kʉtikwisa kujako kangi ʉmundu
 ʉkʉmmmanyisya unnine,
 pamo ʉkʉmmmanyisya ʉgwamyabo ʉkuti am-
 manye ʉNtwa Kyala.
- Namanga kʉkuti mundu ikwisa kʉumanyaga,
 ʉkwandila ʉnnandi mpaka ʉnkusi.
- ¹² Namanga ngwisa kubahobokela ɻimbiibi syabo,
 ndikwisa kubukumbuка kangи
 ʉbʉtulanongwa bwabo.”‡
- ¹³ Kyala bo ikuti ʉlwitikano ʉlu, “ʉlupya,”
 sikʉnangisya ʉkuti ʉlwitikano ʉlwa kwanda

‡ 8:12 8:8-12 Bala kalata gwa Jelemija 31:31-34.

lwakuuwlwipe. Po akandu aka kakuuwlwipe kak-abagisya kangi, kali kifuki ukusoba.

9

Imbaatiko isya lwitikano ulukuuulu

¹ Po ulwitikano ulwa kwanda lwali nu bujo ubwikemo ubwa kummwipuutilamo Kyala pakiisu apa, nu lubaatiko ulwa kulongokesya ulwipuuto ulo. ² Ni heema ijaa kummwipuutilamo Kyala iji jaatendekesiigwe, jaali ni sofu ibili. Isofu ijaa kwanda jaali ni kikolela nyaale, ni meesa iji fyabiikigwangapo ifisyesye nkyeni mwa Kyala. Isofu iji baatigi Pabujo ubwikemo. ³ Kangi lyalipo iliibaalika, ili lyajabile isofu ijaa kwanda ni jaa bibili. Isofu ijaa bibili baatigi Pabwikemo pa Pabwikemo. ⁴ Nkati mu sofu ijaa bibili mo kyalimo ikigemo ikyia sahabu, ikyia kufuukisyapo ulubani, ni ibokosi ilya lwitikano, ili lyapakiigwe isahabu ifibafu fyosa. Nkati mwi ibokosi ilyo, mwali ni ndeko ijaa sahabu, iji jaali ni mana,* ni ngili ijaa Aalonu, iji jaatulwile amaani. Kangi gaalimo amabwe amapapaate, aga gaasimbiigwe indagilo kalongo isya lwitikano. ⁵ Pamwanya pi ibokosi ilyo, paali ni fifwani fibili ifya kelubu,[†] ifyo fyanangisyaga ukuti apo alipo Kyala. Amapiko gaabo gaali pamwanya pi ibokosi ilya lwitikano, pabujo ubu Kyala ikuhobokela ubutulanongwa

* ^{9:4} 9:4 Imana fyali findu ifi baaliile aBanyaasilaili bo bali ndungalangala. Kyala aabapaga ifindu ifi kukuti isiku ukufuma kumwanya. † ^{9:5} 9:5 Kelubu fipeligwa fya kumwanya ifi fili na mapiko. Bala kalata gwa Ukuusooka 25:18-22.

bwa bandu. Looli aka kakaja kabalilo akaa kulingaania kukuti kandu ku bweleefu.

⁶ Po utundu toosa bo t^utendekesiigwe nu kubiikigwa, kukuti kandu pabujo bwake, abapuuti bingilaga kukuti isiku, ku sofu ijaa kwanda, nu kubomba imbombo jaabo.

⁷ Looli ampuuti unkulumba mwene jo uja aaliitikisiigwe ukwingila ku sofu ijaa bubili, umwene ingilangako kamokeene ku kyinja. Kang*i* aalondigwaga ingilege ni ilopa ilya kunsookesya Kyala iikemo, ilya kwisooxesypo ubut

ulanongwa bwake umwene, nu bwa bandu boosa ubu babomble kisita kumanya. ⁸ Po ukkongana nu lubaatiko ulo, Mbepo Mwikemo ikutunangisya, ukuti iheema ijo ijaa Kyala ijaa ijolo, bo jikubombeligwa, injila ijaa kwingilila Pabwikemo pa Pabwikemo jaakaali ukwiguligwa ku bandu boosa. ⁹ Ikyo kyo kifwanikisyo ikyu kabalilo aka, namanga ifyabupe na makemo ifi bikusoosya aba bikwipuuta, fikabagila ukusyelusya indumbula syabo. ¹⁰ Paapo imbaatiko isyo sya mbili itolo, bo ifindu, ifya kunwa, nu kwijeelusya. Imbombo sya mbaatiko isyo syamaliike bo Kyala atwele ulubaatiko ulupya.

Jesu lyo ikemo ili likaja na kababye nakamo

¹¹ Kilisiti aaliisile bo ulwa mpuuti unkulumba, ugwa nunu syosa isi siisile. Aalingiile mu heema inywamu iji jikaja na kababye nakamo, iji jili kumwanya, iji jikatendekesigwa na bandu, kokuti jikaja jaa pakiisu iki kyapeliigwe.

¹² Umwene aalingiile Pabwikemo kamokeene

itolo, ako kafwene akabalilo koosa. Kangi akaalingiile bo apimbile iilopa ilya mbene pamo ingwata, looli aatwele iilopa lyake juujo. Umwene aatu hombiile ubupoki bwitu ubwa bwila na bwila kwii ikemo lyake.

¹³ Ukkukongana nu lwitikano ulwa ijolo, iilopa lya mbene ni lya ngambak u mfwandilo ugwa ngwata ijji jikosiigwe, baabamiisilaga abanyali ukubeelusya ukuti balingaja nu bonyali mu mbili. ¹⁴ Looli iilopa lya Kilisiti lili na maka fijo! Ku maka agaa Mbepo gwake ugwa bwila na bwila, Jesu aaliiningile ukuja ikemo, iisita kababye nakamo. Ikwelusya indumbula syitu ukuti tulingendelelaga ukubomba imbiibi, looli tummbombelege Kyala uMuumi.

¹⁵ Kunongwa ijo, Jesu jo gwa kufwania, ugwa ndwitikano ulupya, ukuti abasunguligwa bakabe ubuumi bwa bwila na bwila, ubu aafingile Kyala. Isi sibagile ukubombigwa, paapo Jesu aafwile ukuti abaabule mbutulanongwa bwabo, ubu baabombele pakabalilo akaa ndwitikano ulukuuulu.

¹⁶ Namanga umundu linga aalagiile isya pa kilingo kyake, fikuti mpaka basisimikisyen ukuti aafwile. ¹⁷ Syope isi alagiile sili na maka linga ugwa kwingiligwapo ikilingo afwile nalooli. Looli sikaja na maka linga muumi. ¹⁸ Fyobeene nu lwitikano ulukuuulu lukaabiikiigwe kisita ilopa ilya finyamaana. ¹⁹ Moose bo amalile ukubabalila aBanyaaisilaili indagilo syosa isya Kyala, aalyegile iilopa ilya ngwata ni lya mbene, pamopeene na miisi, ulusyoja lwa ng'oosi ulukesefu, na maani agaa hisopu.

Po alinkämmiisila kalata ugwa ndagilo sya Kyala na bandu boosa,²⁰ alinkuti, “Ili lyo ilopa ili likasisimikisyu ulwitikano lwa Kyala, ulu alagiile ukuti mulukongege.”[‡] ²¹ Bubuubo Moose aamiisilaga ilopa iheema joope, nu tundu toosa utu twabombeligwaga, bo bikummwipuuta Kyala. ²² Namanga ukukongana ni ndagilo, ilopa lyo ili lyabombeligwaga ukwelusya kükuti kandu. Kisita kooneka ilopa, ubutulanongwa bukabagila ukushobokeligwa.

Jesu aaliiningile kamokeene itolo ukubusoosyapo ubutulanongwa

²³ Iheema ijaa pakiisu apa nu tundu toosa utu twabombeligwaga ukusookesyia iikemo, kifwanikisyo ikya tula utwa kumwanya, na uto twelusigwaga ni ilopa ilya finyamaana. Looli utundu utwa kumwanya, tukulondigwa ukwelusigwa ni ikemo inunu fijo ukulikinda iyo ilya finyamaana. ²⁴ Namanga Kilisiti akaalingiile Pabujo ubwikemo ubu buntendekesiigwe na bandu, ubu kifwanikisyo itolo ikya bujo ubwa nalooli ubu buliko kumwanya. Looli aalingiile kumwanya kuko, kuno liilino aliko nkyeni mwa Kyala kunongwa jiiitu. ²⁵ Kangi akaalingiile kumwanya ukuti iiningege kabilii kabilii. Akaali bo umpuuti unkulumba, uju ikwingila Pabwikemo pa Pabwikemo kükuti kyinja, ukusooysa ilopa ili likaja lyake. ²⁶ Linga Jesu ali bo umpuuti unkulumba ujo, po ngali ikulondigwa ukukubilwa kaa kingi ukufuma ukapeligwa ukwa kiisu. Looli sikaja bo

[‡] **9:20** 9:20 Bala kalata gwa Ukusooka 24:8.

ulo! Aaliisile kamokeene itolo amasiku aga agaa kummalikisyo, ukuti atusookesyepo ubutulanongwa bwit, ku njila jaa kwininga umwene. ²⁷ Bo ulu abandu bakiikiliigwe ukufwa kamokeene, po piitaasi balongigwe, ²⁸ bubuubo Kilisiti aaningiigwe ukuja ikemo kamokeene, ukuti abusoosyepo ubutulanongwa ubwa bandu bingi. Ikwisa kwisa ulwa bibili, komma kukuosoosyapo ubutulanongwa, looli kukubatwalila ubupoki aba bikunnguulila.

10

Jesu lyo ikemo ilya bwila na bwila

¹ Indagilo sya Moose kyo kifwanikisyo ikya nunu isi sikhisa, looli sikaja syo nunu isyo. Fyobeene amakemo, aga gikulondigwa ukusoosigwa kukuuti kyinja, gakabagila ukubeelusya abandu aba bikwipuuta. ² Linga indagilo syabagiile ukubeelusya abandu, iikemo ilyo ngali lilekiigwe ukusoosigwa. Namanga aba bikwipuuta ngali beelusiigwe, kamokeene itolo kaafwene. Mu ndumbula syabo ngali batikwibona ukuja batulanongwa. ³ Looli amakemo ago gaabakumbusyaga ubutulanongwa bwabo kukuuti kyinja, ⁴ paapo iilopa ilya ngambaku ni lya mbene likabagila ukubusoosyapo ubutulanongwa.

⁵ Po leelo, Kilisiti bo iisile pakiisu apa, aajobile na Kyala aatile,

“Ukiigana ukukusookesyia iikemo ilya finyamaana,
looli umbili undendekekiisyey.

6 Utikwickyela na makemo agaa kñbooligwa ifinyamaana,
agaa kñbasookesyapo abandñ
ubutulanongwa.

7 Po ndinkuti, ‘Gwe Kyala gwangñ, keeta une niisile,
ukuti mbombe isya bwigane bwako,
bo muno sisimbiigwe mwa Kalata uMwikemo
ukuanjoba une.’ ”*

8 Kñbwandilo aatile, “Ukiigana ukukusookesyia iikemo ilya finyamaana, kangi utikwickyela na makemo agaa kñbooligwa ifinyamaana, agaa kñbasookesyapo abandñ ubutulanongwa.” Ujo aajobile bo ulo, na paapo amakemo ago gaasoosigwaga ukukongana ni ndagilo sya Moose. **9** Po alinkuti, “Gwe Kyala gwangñ, keeta une niisile, ukuti mbombe isya bwigane bwako.” Po Kyala aagasoosiisyepo amakemo ago agaa kwanda, alinkubiika pabujo bwake iikemo ilya Jesu. **10** Paapo Jesu Kilisiti aabombile ubwigane bwa Kyala, uswe tukwelusigwa ubutulanongwa bwitu ni ikemo lila ilya mbili gwake, ili aasoosiisyeyo kamokeene itolo, lifwene.

11 Ukukongana nu lwitikano ulwa ijolo, kukuti mpuuti, kukuti isiku ikubomba imbombo jaake ijaa kusoosya amakemo ago, aga gakabagila siku ukubusoosyapo ubutulanongwa. **12** Looli Kilisiti aaliiningile ukuja ikemo kamokeene itolo, ukubusoosyapo ubutulanongwa, lifwene akabalilo koosa. Bo asookilepo pakiisu apa,

* **10:7** 10:5-7 Bala kalata gwa Isabuli 40:6-8.

alinkubuuaka kwa Kyala kükutuuagal a kükibafu ikiiliilo, pabujo ubwimikigwa fijo. ¹³ Ukuufuma akabalilo ako mpaka ulu, iküguulila abalugu baake ukuti babiikigwe paasi pa malundi gaake. ¹⁴ Namanga aba abapelile ukuja biikemo, Jesu abapelile ukuja basita kwagilwa, bwila na bwila, kwi ikemo lyake limolyene.

¹⁵ Na Mbepo Mwikemo ikusisimikisya isyo. Käbwandilo aatile,

¹⁶ "UNtwa Kyala aatile,
'Ulu lo lwitikano ulupya,

ulu ngwisa kubiika na Banyaasilaili,
amasiku ago bo gafikile.

Ngwisa kusibiika indagilo syang mu ndumbula
syabo,

nü kusisimba mmahala gaabo.' "[†]

¹⁷ Kangi alinkuti,

"Ndikwisa kubukumbuka kangi ubutulanongwa
bwabo,

pamo imbombo syabo imbiibi." [‡]

¹⁸ Po ubutulanongwa bo buhobokeliigwe,
kutikulondigwa ukusoosya iikemo kangi.

Ukuumiiilila ukukaba isi aafingile Kyala

¹⁹ Baamyitu ndwitiko, künongwa jaa ilopa lya Jesu, uswe tubagiile ukwingila Pabwikemo pa Pabwikemo, kisita lutende. ²⁰ Namanga Jesu aatwiguliile injila imbya ijaa buumi, ukwendela pi ibaalika ilyo, kokuti ku njila ijaa mbili gwake.

²¹ Po ulu tulu nü mpuuti unkulumba fijo, uju ikulongosya abandu baa Kyala, ²² tusegelelege

† **10:16** 10:16 Bala kalata gwa Jelemija 31:33. ‡ **10:17** 10:17 Bala kalata gwa Jelemija 31:34.

nkyeni mwa Kyala ni ndumbula inyeelu nu bwanalooli ndwitiko lwitu. Namanga indumbula syitu syamiisiliigwe iilopa lya Jesu, ukuti tugege nu lutengaano mu ndumbula, ni mibili gyitu gyalyogile amiisi ameelu. ²³ Po natwitotekе fijo ndusubilo ulu tukulasisimikisya, namanga uju aafingile ngolofu. ²⁴ Tukeetanege nu kucasania ndugano nu kubomba imbombo inunu. ²⁵ Tulingalekaga ukwaganila pamopeene bo ulu bambo balupelile ukuja lwiho. Looli uswe tukumbusaniege, fijo ulu mukwaga iisiku ilya kwisa uNtwa lisegeliile.

²⁶ Linga tubwambiliile ubwanalooli nu kwendelela ukutula inongwa ku matingo, likajako iikemo ilingi ili libagiile ukubusoosyapo ubutulanongwa. ²⁷ Looli aka kasyele ko kuguulila nu lутende ubulungi bwa Kyala, nu mooto ugwa kuitilisyua ugwa aagukubapyuta boosa abalugua baa Kyala. ²⁸ Umundu gwesa uju aakaanile ukusikonga indagilo sya Moose, aagogigwaga kisita kupaakisigwa, ku bukeeti bwa bandu babili pamo batatu. ²⁹ Looli namwinogone isya mundu uju ikumfujula uMwana gwa Kyala. Ulufundo lwake aalukuja buleebule? Kangi aasikuja buleebule kuli uju ikwaga iilopa ilya lwitikano lwa Kyala, ili lyalimmwelwisye umwene lya itolo? Bule, na jula uju aalintukile Mbepo gwa Kyala uju ikubapaakisya abandu baake, aasikuja buleebule? Nalooli ulufundo lwabo aalukuja lanywamu kangi lukali fijo. ³⁰ Namanga tameenye Kyala aajobile ukuti, "Ulubukisyo

lo lwangu, nikubukisyaga jujuune.” Kangi aajobile ukuti, “UNtwa Kyala ikwisa kubahomba abandu baake ukukongana ni mbombo syabo.”³¹ Kukutiilisya fijo ukugwa mmaboko gaa Kyala uMuumi.

³² Namukumbuke amasiku gala agaa kubwandilo bo munangisiigwe ulamuli, mwataamiigwe fijo ni nyingi, leelo mwalyumiiliile mu ngubilo syosa. ³³ Lumo mwafundigwaga nu kutukigwa nkyeni mmbandu abingi. Kangi mwasulumaniaga pamopeene na biinii nu aba baabombeligwaga imbombo imbiibi bo ulwinu. ³⁴ Mwabapelelaga ikisa abiini nu aba baapinyiigwe mu nnyololo. Kangi bo beegile ikyuma kyinu mwali nu lusekelo kisita kusulumania. Namanga mwameenye ukuti muli nu tundu utanunu fijo utu tukujako bwila na bwila.

³⁵ Kunongwa ijo mulingoonyokaga amaka, paapo mukwisa kukaba ifihombigwa ifinywamu fijo ukufuma kwa Kyala. ³⁶ Namanga mukulondigwa ukumiiilia ukuti mubombege isya bwigane bwa Kyala, po numwe aamukwambili isi aafingile. ³⁷ Namanga kasyele akabalilo akapimba fijo,

“Uju ikuguuliligwa ali kifuki ukwisa, atikukaabila.

³⁸ Umundu ungodofu ikutuugalaga ku njila jaa lwitiko lwake.

Looli linga bagomokiileko konyuma,

§ 10:30 10:30 Bala kalata gwa Ukkumbuka Ingomeesyo 32:35-36.

ndikwisa kwikyela siku.”*

39 Looli uswe tukaja bo abandu aba bikugomokelako k^unyuma nu k^upyutigwa, leelo uswe t^ulⁱ pamopeene na aba bikummwitika Kyala nu k^upokigwa.

11

Ulwitiko ulwa bandu abaa ijolo

1 Ulwitiko ko k^uja nu bwanalooli ubwa isi tukusiguulila ukwisa, nu kwitika ukuti sila isi tutikusibona sya nalooli. **2** Ku lwitiko lwabo, Kyala aabatuuifiye abiisukulu biitu. **3** Ku lwitiko uswe tumeenye ukuti Kyala aapelile ikiisu kwi isyu lyake, kangi ukuti iki kikuboneka kyapeliigwe ukufuma ndi iki kitikuboneka.

4 Ku lwitiko, Aabeli aalinsookiisyey Kyala iikemo inunu ukunkinda Kaini. Ku nongwa jaa lwitiko lwake, Kyala aalyambiliile iikemo lyake nu k^unangisya ukuti mundu ngolofu. Na paapo aafwile, poope ulwitiko lwake lwa kukeetelamo k^umyitu mpaka ulu.*

5 Ku lwitiko, Enoki aafyusiigwe ukubuuuka kumwanya kisita kufwa, akaaboniike kangi paapo Kyala aalimmwegile. Namanga Kalata Mwikemo ikusisimikisya ukuti, bo Enoki akafyusiigwa, aalinkyeliile Kyala.[†] **6** Ukabagila ukunkyela Kyala kisita kummwitika. Umundu gwesa uju ikwisa kwa Kyala mpaka iitike

* **10:38** 10:37-38 Bala kalata gwa Habakuki 2:3-4. * **11:4** 11:4 Bala kalata gwa Ubwandilo 4:2-5. † **11:5** 11:5 Bala kalata gwa Ubwandilo 5:24.

ukuti aliko, nu kuti ikubapa ifihombigwa aba bikwiyuula ukunndonda.

⁷ Ku Iwitiko, Nwaka aalimpiliikiisye kanunu Kyala, bo ikusokigwa kuli isi syakaali ukuboneka. Aalimmwimiike Kyala, alinkujenga ingalaba, ukuti Kyala abapoke abandu abaa nnyumba jaake, nu kabalonga abandu abaa pakiis. Ku Iwitiko lwake Nwaka, Kyala alinkummbala ubugolofu ubu bukufuma ndwitiko.‡

Iwitiko lwa Abulahamu na baa ndujungu lwake

⁸ Ku Iwitiko, Abulahamu aalimmwimiike Kyala, bo abilikiliigwe nkiisu iki Kyala aafingile ukuti ikumpapo ukuja kyake. Abulahamu alinkusaama na paapo akaameenyeko kuno ikubuka.§ ⁹ Ku Iwitiko, alinkuja nheesya bo afikile nkiisu ikyo, iki Kyala aafingile. Alinkutugala mu heema bo ulwa baa ndujungu lwa Isaka na Jaakobo, boope baaliisile kutugala piitaasi. Abeene baakabile ikilingo ikyu lufingo lululo na ulu Abulahamu aapeeliigwe. ¹⁰ Aabombole bo ulo paapo aaguulilaga akaaja akakulumba aka kali nu lwalo ulu lukujako bwila na bwila. Ako ko kaaja aka kaatendekesiigwe nu kujengigwa na Kyala juujo.

¹¹ Ku Iwitiko, Sala* uju aali nngumba aakabile amaka agaa kukaba ikifuba, na paapo ifyinjal fyake fyakindile. Paapo ansuubilaga

‡ **11:7** 11:7 Bala kalata gwa Ubwandilo 6:13-22. § **11:8** 11:8

Bala kalata gwa Ubwandilo 12:1-5. * **11:11** 11:11 Sala aali nkasi gwa Abulahamu. Bala iisyu Abulahamu ku Isyakulingaania.

Kyala Blasio aafingile ullenfingo ulo. ¹² Po ukufuma kwa Abulahamu Blasio aali nkangale, akaabagile ukukaba umwana, looli baapaapiigwe abandu bingi fijo, bo ulwa ndondwa sya kumwanya nu nsanga ugwa kumbali ku nyanja, ugus ukabagila ukubala.[†]

¹³ Abandu aba boosa baafwile bo bikwitiika isi Kyala aafingile. Bakaakabile isyo, looli baasibwene pabutali nu kusisekelela. Abeene baaliitiike ukuti pakiis u apa baali baheesya aba bikwenda injila. ¹⁴ Namanga aba bikwitiika isyo, bikunangisya pabwelu ukuti bikulonda ikiis u ikingi iki bikujaga benekaaja. ¹⁵ Linga biinogonaga isya kiis u kyabo ikya ijolo, kuno baafumile, baabagiile ukugomokelako kumyabo. ¹⁶ Looli abeene baanyonywaga ikiis u ikinunu fijo, kokuti ikya kumwanya. Fyobeene Kyala atikuja ni soni ukujobigwa ukuja jo Kyala gwabo, namanga abatendekesiye akaaja, uko kumwanya.

¹⁷ Ku Iwitiko, Abulahamu alinkunsoosya umwanaake Isaka ukuja ikemo, ulwitiko lwake bo lukugeligwa na Kyala. Umwene Blasio aalyambiliile isi aafingile Kyala, aaliitiike ukunsoosya umwanaake jumojwene ntiga, ¹⁸ na paapo Kyala aalimmbuhule aatile, "Ulujungu lwako lukufuma kwa Isaka."[‡] ¹⁹ Abulahamu aameenye ukuti Kyala abagile ukusyusya abafwe. Ukujoba nalooli sili bo ulu aalimmwambiliile Isaka ngati aafwile nu kusyuka.

[†] **11:12** 11:12 Bala kalata gwa Ubwandilo 15:5; 22:17; 32:12.

[‡] **11:18** 11:18 Bala kalata gwa Ubwandilo 21:12.

20 Ku lwitiko, Isaka aabasajile abaanaake, Jaakobo na Esabu, kuli isi aasikubaaga piitaasi. § **21** Ku lwitiko, Jaakobo bo ali kifuki ukufwa, aabasajile abaana baa Joosefu bobabiili, nu kummwipuuta Kyala bo eegamiile mu ngili jaake. **22** Ku lwitiko, Joosefu bo ali kifuki ukufwa, aajobile isya Banyaaisilaili ukusookako ku Misili. Kangi aabalagiile ukwega ififupa fyake nu kubuuka nafyo kukufisyila.*

Ilwitiko lwa Moose

23 Ku lwitiko, abapaapi baa Moose baalimfisile imyesi mitatu bo apaapiigwe. Namanga baalimmbwene ukuti mwana nnunu, kangi bakaatiilile ukukilania ululagilo lwa Falao.†

24 Ku lwitiko, Moose bo nkusi, aakaanile ukujobigwa ukuja mwisukulu gwa Falao.

25 Umwene aaliiganile ukukubilwa pamopeene na bandu baa Kyala, ukukinda ukwickyela mbutulanongwa ubwa mbuumi ubwa kabalilo akapimba. **26** Aalyagile ukutaamigwa k^unongwa jaa Meesija‡ kuli ni fya k^ukabamo fijo, ukukinda ukwickyela nu bukabi ubwa mu Misili, paapo aaguulilaga ifihombigwa ifya masiku aga gikwisa.

27 Ku lwitiko, Moose aasookileko ku Misili kisita kutiila ingalalisi sya malafyale. Aalyumiiilile ngati ammbonaga Kyala, uju atikuboneka. **28** Ku lwitiko, aakinile ikyaka kya

§ **11:20** 11:20 Bala kalata gwa Ubwandilo 27:27-29, 39-40.

* **11:22** 11:22 Bala kalata gwa Ubwandilo 50:24-25; Ukusooka 13:19. † **11:23** 11:23 Bala kalata gwa Ukusooka 1:22; 2:2.

‡ **11:26** 11:26 Meesija Bala ku Isyakulingaania.

Pasa, alinkubalagila aBanyaaisilaili ukumiisila iilopa lyu kang'oosi pamwanya pa nyiigi syabo, ukuti ugwandumi ujo ugwa loonangiko alingabagoga abaanaabo abaa fipanda.^{§ 29} Ku lwitiko, aBanyaaisilaili boosa baalobwike iNyanja iNgeseefu na malundi, bo ulwa bandu aba bikwenda nkiisu ikyumu. Looli aBamisili bo bikugela ukuloboka, balinkumilwa mmiisi.*

Ulwitiko ulwa bandu abangi

³⁰ Ku lwitiko, aBanyaaisilaili baasyunguutiile amamoto agaa kaaja akaa mu Jeeliko amasiku mahaano na mabili, amamoto galinkugwa.[†]
³¹ Ku lwitiko, Lahabu uju aakabiлага ikyuma mbulogwe, akaagogiigwe pamopeene na bandu aba bakantiilaga Kyala. Paapo aabambiliile kanunu bala aBanyaaisilaili aba baatendeelaga ikiisu.‡

³² Baamyitu ndwitiko, njobe siliku fijo? Kakajapo akabalilo akaa kufwana ukijoba, looli ngali mbangile isya Cityoni, Balaki, Samusoni, Jefuta, Ndaabiti, Samweli na bakunguluka abangi. ³³ Ku lwitiko, abandu abo baabatolile abanyafyale abaa fiisu ifingi. Baalongwisye nu bugolofu, baalyambiliile ifingo isi Kyala aafingile. Kangi balinkusisindila kukanwa ingalamu, ³⁴ baasimiisye umooto unkali, nu kwepuka ukugogigwa nu luubo. Baali boonywa leelo baapeeliigwe amaka agaa kutola mbwite,

§ 11:28 11:28 Bala kalata gwa Ukusooka 12:7-13, 21-30. * 11:29 11:29 Bala kalata gwa Ukusooka 14:21-31. † 11:30 11:30 Bala kalata gwa Jooswa 6:12-21. ‡ 11:31 11:31 Bala kalata gwa Jooswa 2:1-21; 6:22-25.

nü kubakaga abasikali abaa mfiisü ifingi. ³⁵ Ku lwitiko abakiikülu bamo, balinkubambiliä abafwe baabo, aba baasyüsliigwe. Bamo baakaanile ukwabüligwa mu nnyololo, paapo baalyagile künunu ukukübilwa nü kugogigwa, ukukinda ukuja baabuke nü kutula inongwa kwa Kyala. Baabomble bo ulo ukuti basyüsliigwe, baje nü buumi ubununu fijo. ³⁶ Bamo baalyobeliiigwe nü kükomigwa ni fingoti. Abangi boope balinküpinyigwa ni minyololo nü kubüükigwa mu nnyololo. ³⁷ Kangi bamo balinkütuunyigwa na mabwe mpaka ukufwa, bamo balinkubuutigwa pakati na pakati, bamo balinkugogigwa nü lüubo. Bamo baali balondo, baafwalaga imbapa sya ng'oosi ni mbene, namanga bakaali nako nakamo. Boope baataamiigwe nü kubombeligwa kabiibi fijo. ³⁸ Baasyüngüutilaga ndüngalangala na mfyamba, baatuügalaga mu mbako na mmiina. Abandü aba baali booloolo, ikiisü kikaabagiisye ukuja na bandü bo abo.

³⁹ Abandü abo boosa aba tukujoba inongwa syabo, na paapo baatuufligwe künongwa jaa lwitiko lwabo, poope akajapo najumo ujü aalyambiliile isi Kyala aafingile. ⁴⁰ Namanga Kyala aatubiikiile uswe ngaani inunu fijo, ukuti abo balingapeeliga übüsita kwagilwa beene kisita uswe.

12

Ukukeetelamo mwa Jesu

1 Paapo սswe ւsyungսutiliigwe ni kilսndilo իkinywamu իkyo bakeeti, ւsoosyepo կukuti kandս aka kikutusigila, nս bսtulanongwa սbu bukutսumiiilila. Twijսulege ւkuumiiilila nս kwendelela սkubopela pa fingenilo apa pali nkyeni mmyitս. **2** Tunkeetege Jesu սjս իkutulongsya ւkսmmwitika Kyala. Kangi jo սjս իkutukasya ւkumaliiysya սkufika pa fingenilo. Umwene aalyսmiiilile սbuwfwe pa kikohekano kisita կpaasya իsoni kunongwa jaa lusekelo սlu lwانnguulilaga, atuսgeele կukibafu իkiliilo իkyo kikota kya Kyala, pabսjo սbwimikigwa fijo.

3 Namupilikisyе muno Jesu aapingiigwe na batulanongwa, looli aalyսmiiilile syosa. Po mulingakatalaga nս koonyoka amaka. **4** Na paapo mukwijսula սkulwa ni finyonyo ifya kubomba սbatulanongwa, mukafikapo pa bwite սbwa koona iilopa lyinu. **5** Bule, amasyս aga Kyala aajobile սkuti սmwe muli baanaake սkubakasya, mwibiibwe? Namanga Kyala aajobile սkuti,

“Mwanangս, linga Kyala ikukufunda,
սpilikisyеge kanunu.

Linga ikukսsoka, gwikasyege.

6 Namanga Kyala ikumfundu սjս annganile,
nս kumfundu կukuti mundս սjս
ammwambiliile սkujia mwanaake.”*

7 Po mwikasyege bo mukufundigwa, namanga Kyala ikubabombela սmwe bo սlo paapo muli baanaake. Akajako սmwana սjս atikufundigwa nս gwise. **8** Abaana boosa bikufundigwa.

* **12:6** 12:5-6 Bala kalata gwa Isya Mbaptingamu 3:11-12.

Linga atikubafundamo, mumanyege unctionti muli sigwana, mukaja baanaake. ⁹ Kangi na paapo twali na bapaapi biitü abaa pakiisü apa, aba baatufundangamo, poope tukaali tukubiiimika. Kunongwa ijo tukulondigwa unctionkindapo unctionmwimika fiijo Taata ugwa kumwanya, unctionti tukabe ubusumi bwa bwila na bwila. ¹⁰ Namanga na bapaapi biitü abaa pakiisü apa bikutufunda kükabalilo akapimba, unctionkongana na muno bikwaga kanunu. Looli Kyala ikutufunda uswe unctionti tukabemo, unctionti nuuswe tuge nü bulilani mbwikemo bwake. ¹¹ Lukajako ulufundo ulwa kuhobosya bo lukubombigwa, lukutwala ubusulumanie. Looli aba bafundiigwe linga bapiliike, bikuja nü lutengaano nü bugolofu mbusumi bwabo.

¹² Po leelo mugakasye amaboko giinu amoonywa na malundi giinu unctionti mwimege kanunu.[†] ¹³ "Mwendege mu njila isi sigolwike,"[‡] unctionti abaa malundi aga galemeele balingafulalaga, loli bapone.

Ukusita kwagilwa iipyana lya Kyala

¹⁴ Namwijulege ukuja nü lutengaano na bandu boosa, mujege biikemo. Namanga kisita ubo, akajako uju abagiile unctionmbona Kyala. ¹⁵ Mukeetege, alingajangapo najumo ugwa kwagilwa iliipyana lya Kyala. Pakati pamyinu silingajangapo imanyisyo imbya, bo ulwa nsi unkali ugus abalosi bikubombela ukugoga abandu. Namanga imanyisyo bo

[†] **12:12** 12:12 Bala kalata gwa Jeesaja 35:3. [‡] **12:13** 12:13 Bala kalata gwa Isya Mbupingamu 4:26.

isyo sikūnyasya abandu bingi. ¹⁶ Kangi namwikeetege, balīngajangapo abalogwe pamo abandu aba bikūnkaana Kyala, bo ulwa Esabu. Umwene aalyūliisyē ikilingo kyake kū findu ifya kulya kamokeene itolo. ¹⁷ Umwe mumeenye muno syajūliile, namanga piitaasi bo ikulonda ukwingilapo ikilingo ikya kusajigwa, leelo ugwise aakaanile. Po Esabu alinkulila nu kusoosya amaasosi, paapo akaakaagile akabalilo akaa kūpinduka.

Ikyamba kya kūtiilisyā ni kyamba kya lusekelo

¹⁸ Umwe mukafika pa kyamba iki kibagiile ukupalamaasigwa, bo ulwa kyamba Sinai, pabujo ubu silipo indapi sya mooto, ingiisi nu mbelo unkali. ¹⁹ Po kangi mukafika apa kalipo akoogo akaa ngangabwite, ni isyu lya Kyala ikali fijo. Abiisukulu biitū bo bapiliike iisyu ilyo, baalimpyeliisyē Kyala ukuti alingajobaga nabo kangi. ²⁰ Namanga Kyala aalagiile aatile, “Ni finyamaana linga fipalamaasiisyē ikyamba ikyo, fyope fituunyigwege na mabwe nu kufwa.”§ Bo bapiliike ululagilo ulo, baakoliigwe fijo nu lutende. ²¹ Isyo syosa syatiilisyaga fijo, na Moose joope alinkuti, “Sindiiliisyē fijo nu kutetema nu lutende.”*

²² Looli umwe mufikile kū kyamba Syoni, ko kū Jelusalemu ijaa kumwanya. Ako ko kaaja akaa Kyala uMuumi. Uko kuli na bandumi baelufu na baelufu, bali pa lusekelo. ²³ Mufikile

§ **12:20** 12:20 Bala kalata gwa Ukuusooka 19:12-13. * **12:21**
12:21 Bala kalata gwa Ukuukumbuka Ingomeelesyo 9:19.

pa kilündilo ikinywamu ikya bandu aba Kyala ikuti boosa baanaake baa kipanda, aba ingamu syabo sisimbiigwe kumwanya. Mufikile kwa Kyala uju jo ndongi gwa bandu boosa. Mufikile kumwanya kuno baliko abandu abagolofu, aba Kyala abeelwisye. ²⁴ Mufikile kwa Jesu, uju ikubafwania abandu na Kyala ndwitikano ulupya. Mufikile kwi ilopa lyake ili lyonike. Likujoba inunu, ukulikinda ilya Aabeli, ili lyabukisyaga ubabiibi.[†]

²⁵ Mukeetege, mumpilikisyeye Kyala bo ikujoba. Namanga abiisukulu biit u baakaanile ukumpilikisa Moose, uju aabasokaga pakiisu apa, balinkueeligwa ulufundo ulukali. Uswe nalooli tukwisa kufundigwa fijo ukukinda abeene, linga tukukaana ukumpilikisa uju ikujoba na nuuswe ukufuma kumwanya. ²⁶ Akabalilo ako, Kyala bo ikujoba, iisyu lyake lyakijugeenie ikiisu. Looli liilino aafingile aatile, "Ngwisa kujugaania ikiisu kangi, kyomma ikiisu kyene, na kumwanya koope."[‡] ²⁷ Iisyu ili, "Kangi," likunangisya ukuti utandu toosa utu twapeliigwe pakiisu apa, tukwisa kujugaanigwa nu kusoosigwapo, ukuti fisiale ifi fitukujugaanigwa. ²⁸ Po leelo tukantuufya Kyala ukutupa ubunyafyale ubu buntukujugaanika. Po tummwipuutege ku njila ijji jikunkyela, ku lwijiisyo nu lwimiko. ²⁹ Namanga Kyala gwitu, mooto ugukosya fyosa.

[†] **12:24** 12:24 Bala kalata gwa Ubwandilo 4:10-11. [‡] **12:26**
12:26 Bala kalata gwa Hagai 2:6.

13

Ukunkyla Kyala

¹ Po mwendelelege ʉkʉpaakisania bo ʉla bikʉbomba aba bali bükamu. ² Kangi mubambililege abaheesya nnyumba syinu, namanga ʉkʉbomba bo ʉlo, bambo baabambiliile abandʉmi kisita kʉmanya. ³ Mubakʉmbukege aba bapinyiigwe mu nnyololo, mufwanegē mupinyiigwe nabo. Mubakʉmbukege na bandʉ aba bikʉkʉbilwa, mufwanegē mukʉkʉbilwa pamopeene nabo.

⁴ Ubwegi bwimikigwege na bandʉ boosa, abandʉ balingalogwaga. Namanga Kyala atikʉbaleka ʉkʉbafunda analogwe na aba bikʉsookela panja. ⁵ Mulingajaga na kajilo akaa kʉsigana ɻindalama, looli mufwanegē na ifi muli nafyo. Namanga Kyala aatile, “Ndikwisa kukʉleka sikʉ pamo ʉkukʉtaaga.”* ⁶ Fyobeene tʉbagiile ʉkujoba kisita lʉtende ʉkuti,
“UNtwa jo ntʉli gwangu,
andikutiila nafimo.

Umundʉ aikʉumbombela ifiki?”†

⁷ Mubakʉmbukege fijo abalongosi biinu, aba baabamanyiisye iisyʉ lya Kyala. Mukeetege akajilo kaabo, nuumwe mukongege ʉlwitiko lwabo. ⁸ Jesu Kilisiti atikwanduka, ali bo lʉlalʉla ʉkʉfuma liijolo, akabalilo aka, kangi bwila na bwila. ⁹ Mulingasobesigwaga ʉkukonga imanyisyo iheesya, isya lʉko lolosha. Iipyana lya Kyala likutupa amaka mu ndumbula syitʉ,

* **13:5** 13:5 Bala kalata gwa ʉkukʉmbuke Ingomeelesyo 31:6,
8. † **13:6** 13:6 Bala kalata gwa Isabu 118:6.

looli ındagilo isi sikukaanisya ifindu sitikutapa nafimo ifya kükabamo.

10 Tüli ni kigemo kyitu, iki boope na bapuuti aba bikummbombela Kyala mu heema jaa kwipuutilamo, batikwitikisigwa ukulya ifindu fyake. **11** Ukkongana ni ndagilo sya Moose, umpuuti unkulumba ikwega ilopa, ikulitwala Pabwikemo pa Pabwikemo, ukuti lije ikemo ilya kubasokesyapo abandu ubutulanongwa. Looli imibili nya finyamaana gikwegigwa nu kwakukosigwa panja pabutali ni nyumba sya bandu. **12** Fyobeene Jesu aakubiilwe nu kugogigwa pabutali na kaaja, ukuti abasokesyepo ubutulanongwa abandu baake, ku njila jaa ilopa lyake. **13** Po twesa tunkongeuko kubutali na kaaja, ukukosigwa isoni bo umwene. **14** Namanga pakiusu apa tukaja na kaaja akaa bwila na bwila, looli tukuguulila ukubuuuka kükwingila nkaaja akaa uko kumwanya, amasiku aga gikwisa.

15 Ku njila jaa Jesu twendelelege ukuntuufya Kyala. Amasyu giit u agaa kuntuufya gafwene na makemo aga tukunsookesya bo tukujituufya ingamu jaake. **16** Mulingalekaga ukubomba inunu nu kubajabila abiiniinu utandu utu mulinato. Ukkombola bo ulo lyo iikemo ili likunkyla Kyala.

17 Mubiimikege abalongosi biinu, kangi mwibiikege paasi pa bulongosi bwabo. Namanga abo bali ni mbombo ijaa kubatiima kisita kükatala. Kangi abeene bikwisa kulingaaniaga isya buombeli bwabo nkyeni mwa Kyala.

Mubiuumikege ʉkuti babombege imbombo jaabo nʉ lusekelo. Namanga linga mutikʉbiumika, bikʉbombaga imbombo jaabo nʉ bʉsulumanie, jitikʉja ni fya kʉkabamo kʉmyinu. ¹⁸ Po mwendelelege ʉkʉtwipuutila. Uswe situkolile ʉkuti indumbula syitʉ sitikʉtulonga, tukulonda kʉkuti kandʉ aka tukʉkabomba kajego kaa bugolofu nʉ lwimiko. ¹⁹ Ngʉbapyelesya ʉkuti, munsʉʉme Kyala ambepo akabalilo akaa kwisa kʉmyinu, amasiku agaa kifuki.

Ulwipuuto nʉ luponio

²⁰⁻²¹ Po Kyala ugwa lʉtengaano ʉjʉ aalinskyʉsiisye ʉNtwa gwitʉ Jesu, abatendekesyə kilingaani ʉkʉbomba imbombo inunu syosa ʉkʉkongana nʉ bwigane bwake, kangi abombe pakati pamyitʉ twesa syosa isi sikʉnkyela umwene kʉ njila jaa Jesu Kilisiti. Umwene jo Ntiimi ʉNkuumba ugwa ng'oosi, ʉjʉ aasyʉsiigwe na Kyala ʉkʉfuma kʉ bafwe, kwi ilopa lyake ili likooneka kʉnongwa jaa lwitikano ulwa bwila na bwila. Po leelo atuufigwege bwila na bwila. Ameni.

²² Baamyitʉ ndwitiko, ngʉbapyelesya, mugakole fijio amasyʉ agaa kʉbakasya, aga mbasimbiile mwa kalata ʉjʉ kʉ bʉpimba. ²³ Musimanyege ʉkuti, ugwmamyitʉ Timoti aabʉliigwe ʉkʉfuma mu nnyololo. Po linga andeene ʉkwisa apa ndipo, ngwisa nagwe uko, ʉkuti twise tʉbaponie.

²⁴ Mubaponiege abalongosi biinu boosa, na bandʉ boosa abaa Kyala abaa uko. Abiitiki abaa nkiisʉ ikyo Italija bikʉbaponia.

25 Iliipyana lijege na nuumwe mwesa.

**Ulwitikano Ulupya
Nyakyusa-Ngonde: Ulwitikano Ulupya (New
Testament+)**

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Nyakyusa-Ngonde)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

14ff4521-53e4-562c-aacb-6f4faf55a6c8